

Druhy výzkumů

Tabulka slouží jako podkladový materiál pro výukové účely základů empirického kvantitativního výzkumu na UHK (JS 2009/2010). Jedná se o shrnutí druhů výzkumů. Více k danému tématu se dozvíte v níže uvedené literatuře.

rozlišovací kritérium	Druhy výzkumů				
míra obecnosti	základní – badatelský, cílem je obohatit vědění, řeší klíčové problémy			aplikovaný – cílem je využití výsledků v praxi, řeší konkrétní problémy praxe	
vztah ke skutečnosti	teoretický – využívá abstrakce, analýzy, syntézy, modelů atd., nepracuje s konkrétními daty			empirický/praktický – spojení s praxí, realitou, exaktní metody, konkrétní poznatky	
„paradigma“ přístup	kvantitativní – exaktní metody, ověřování hypotéz, statistické nástroje			kvalitativní – popis, prožitek, postižení jedinečnosti, ..	
způsob využití	akční – reaguje na určitou potřebu, na dílčí problém praxe; směřuje přímo do praxe; řeší je učitelé, ředitelé; na škole, v kraji			strategicko-koncepční – podklady pro rozhodování a dlouhodobé plánování, teoretický + opřen o empirický výzkum, směřován obecněji a s širším časovým horizontem	
komplexnost objasňování	monodisciplinární – používá teorie a nástroje jedné disciplíny		interdisciplinární – integrace poznatků a přístupů vícera disciplín		transdisciplinární – řešení problému se skládá jako mozaika pohledů všech disciplín, které mají k řešení problému co říci
účelovost	deskriptivní – charakterizuje, popisuje stav	diagnostický – charakterizuje stav (úroveň, příčiny) a dává doporučení	explorativní – heuristické, odhalení nového	explikativní – co je a proč, verifikace hypotéz	evaluační - hodnotící
prostředí	laboratorní		terénní/ přirozený – přímo na školách, např. Školní etnografie		
přístupy, metody	experimentální	observační	longitudiální - dlouhodobý		průřezový – dlouhodobý průřezový
	komparativní	historický – zkoumání jevu v celé minulosti		prognostický	interkulturní
délka trvání	krátkodobé			dlouhodobé/longitudiální	
míra postižení předmětu	dílčí – do hloubky, částečný, speciální			komplexní – pohled z různých hledisek, multidisciplinární	
přístup, postup	ex post facto – většina pedagogických výzkumů, pozorujeme závisle proměnnou, nezávisle proměnná známa, zjišťujeme její vliv			experiment – opačný postup – ověřujeme, zda předpokládaná intervenující proměnná, když ji měníme, vyvolá změny v proměnné, kterou považujeme za na ní nezávislou	

Literatura (více k dané problematice):

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-399-4. (s. 181 – 187)

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha : Karolinum, 1998. (výzkum ex post facto, experiment)

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.